

J. Goldschmidt: *Das Klima von Sachsen*. Abhandlungen des Meteorologischen Dienstes der Deutschen Demokratischen Republik. Nr. 3. (29,5×21 cm), 35 sider. Akademie-Verlag, Berlin 1950.

Klimatiske redegørelser for mindre områder er ikke særlig almindelige, alene derfor læser man denne afhandling med interesse. Den var da heller ikke oprindelig planlagt som selvstændig publikation, men som led i et større arbejde om Sachsen. Fremstillingen er lagt meget systematisk an, således at man efter nogle indledende bemærkninger om klima samt om de af beliggenhed og terrain specielt skable forudsætninger får en gennemgang af de forskellige meteorologiske elementer. Først gives en detaljeret gennemgang af lufttemperaturens årlige svingninger beregnet på et 25-årigt materiale (1917—1941) fra observatoriet Wahnsdorf, 11 km NV. f. Dresden. Vinteren sætter ind i begyndelsen af december og når sit temperaturminimum den 21. december, et andet minimum optræder gerne i begyndelsen af februar, men i slutningen af samme måned er vinteren ovre. Karakteristisk for denne er de stadige svingninger mellem streng frost og mildt tøjvej, modsvarende Sachsens beliggenhed i overgangszonen mellem maritimt og kontinentalt klima. Til begyndelsen af juni har klimaet nærmest kontinentalt præg med hurtigt stigende temperaturer afbrudt af tilbagefald på grund af indtrængende kolde luftmasser. De maritime luftmassers dominerende indflydelse viser sig især i sommermånederne (monsunen) fra den 2. juni til den 18. september, derefter bliver den kontinentale indflydelse fuldstændig dominerende igen med efter årstiden varmt og stadigt vejr.

De stedlige udsving fra dette billede beskrevet på grundlag af målinger nær Dresden gives derefter, dels i et farvelagt isoterme-kort og dels ved en gennemgang af de særegne problemer, der opstår i de forskellige terraintyper. Som vigtigste klimafaktorer viser de i den sydlige del af Sachsen liggende bjergkæder sig, først og fremmest Erzgebirge, samt de mere eller mindre dybt nedskårne floddale. Under omtalen af nedbørsforholdene findes et farvelagt kort visende nedbøren omregnet fra den Schreiberske regnmåler (grundflade 500 cm²), der hidtil er blevet anvendt i Sachsen, og til den Hellmanske (grundflade 200 cm²), der nu anvendes overalt i den tyske vejrtjeneste. Sidstnævnte type har ved 6 års sammenlignende forsøg vist sig at registrere ca. 10 % lavere værdier. Hvilken af de to typer, der er den rigtige, er ikke let at sige, men sammenligninger med andre tyske egne er herefter mulig. Afhandlingen slutter med en beskrivelse af de ændringer, de meteorologiske elementer under-

går i en storby eller tæt bebygget, industrialiseret egn, og dermed af dennes særlige klima.

De fleste af de omtalte forhold er velkendte, men det er morsomt at se sammenstillingen og den betydning og udvikling, de enkelte elementer har for det for en årrække beregnede gennemsnitskompleks, der kaldes Sachsens klima. *N. Kingo Jacobsen.*

Aa. H. Kampp: Færøerne. Folk og erhverv. (21,5×14,5 cm), 112 sider. Det Danske Forlag. København 1950.

I Geografkredsens serie „Folk og erhverv“, hvori tidligere er publiceret afhandlinger om Indien (Viggo Hansen), Norge (K. Blemsted) og Island (Børge Fristrup), foreligger nu også en bog om Færøerne. Emnet er oplagt, og opgaven er løst udmærket. Der er dog een ting, der straks falder i øjnene, og som man derfor lige så godt kan slå ned på med det samme: billedmaterialet er for ringe. Det er synd for en så udmærket fremstilling at lade den ledsage af fotografier som f. eks. fig. 27, 28 og 29. Kort og diagrammer er derimod stort set gode bortset fra et mislykket forsøg på formindsket gengivelse af et målebordsblad, ligesom enkelte af kortene iøvrigt virker lidt voldsomt, f. eks. fig. 10.

Bogen er morsom skrevet og giver kort fremstillet en mængde facts. Efter en orienterende indledning om terrain, klima, plante- og dyreverdenen gives en interessant oversigt over de politiske problemstillinger under og efter 2. verdenskrig, sidste oplysning er stillingen ved lagtingsvalget den 8. november 1950. Derefter følger nogle befolkningsgeografiske betragtninger samt en indgående omtale af de færøske erhverv, deres udvikling, indbyrdes stilling og fremtidsmuligheder. Særlig interessant er omtalen af landbruget, hvor forfatteren under sine 2 besøg på Færøerne (1937 og 1948) har gjort egne studier. Man får her et levende indtryk af de enorme vanskeligheder, der er forbundet med opdyrkning af Bøen, såvel arbejdsmæssigt (rydnings-, drænings- og planeringsarbejde) som klimatiske vanskeligheder, valg af rigtige afgrøder og sorter, samt hensynet til ejendomsforholdene. De sidste er indgående skildret og bl. a. belyst ved eksemplet Porkeri bygd, der kortmæssigt (fig. 20, 21) er gengivet før og efter udskiftningen 1935. Oplysninger som f. eks. om odelsbonden fra Hvalbøur, der ejede 200 lodder på tilsammen 3,9 ha, er også ganske illustrerende, såvel som det perspektiv udskiftningens ophør med statsstøtte, 1935 giver. Den stadige befolkningstilvækst i forbindelse med iveren efter at have ret til tørveskær, der igen afhænger af retten til indmark, viser umulig-